

Javasolt szakdolgozati témák a 2009-2010. tanévben végzős pedagógia szakosoknak

Az alább felsoroltak általában nem dolgozattípusok, hanem tágabb témák, melyek konkretizálásában oktatóink szívesen nyújtanak segítséget – kérjük, forduljanak mielőbb közvetlenül hozzájuk!

Természetesen, hallgatóink itt fel nem sorolt, más témát is választhatnak, illetve a megjelölt témákat is írhatják más témavezetőhöz, mint aki meghirdette azokat. Ilyenkor forduljanak ahhoz az oktatóhoz, akit témavezető tanárunknak szeretnének megnyerni. Indokolt esetben más szak, vagy más intézmény oktatója is felkérhető témavezetőnek: evvel kapcsolatban a Neveléstudományi Tanszék vezetőjétől kell *előzetes* felvilágosítást kérni.

Biró Zsuzsanna Hanna:

Tanulmányok a magyarországi magánoktatás történetéhez – budapesti magántanárok hirdetései 1900-ból

(feladat: adatbázis-építés 1000 hirdetésről, adatok elemzése + a témához kapcsolódó szakirodalom feltárása, bemutatása; forrás: egy korabeli hirdetési újság vagy olyan országos terjesztésű hetilap, napilap, amely 1890-1910 között folyamatosan megjelent)

Tanulmányok a magyarországi nőoktatás történetéhez – középfokú leányiskolák népessége és tanári kara (1867-1950)

(feladat: egy kiválasztott iskola tanulóiról és tanáiról adatbázis gondozása, adatok elemzése + a témához kapcsolódó szakirodalom feltárása, bemutatása; források: a tanárok és tanulók adatbázisai már rendelkezésre állnak Karády Viktor és Nagy Péter Tibor kutatásainak köszönhetően)

Pedagógiatörténeti diskurzuskutatás – pedagógiai diskurzusok a dualizmuskor végén (feladat: egy kiválasztott témakörben szociológiai diskurzuselemzés, esetleg egy-egy kiemelt diskurzus tartalmi elemzése + szakirodalom feltárása, bemutatása; forrás: Hellebrant Árpád féle pedagógiai repertóriumokból készített adatbázis, 1905-1922)

A nemi hovatartozás szerepe az iskolai szocializációban

(feladat: tantermi interakciók megfigyelése és elemzése + a témához kapcsolódó szakirodalom feltárása, bemutatása – ehhez iskolát a szakdolgozónak kell találnia)

Nemi modellek az iskolai tankönyvekben

(feladat: három, azonos tárgyban íródott, általános iskolai tankönyv összehasonlító elemzése + a témához kapcsolódó szakirodalom feltárása, bemutatása)

Dr. Boreczky Elemér:

-A kulturális erőter és a mindennapok kultúrája. Egy kulturális forma vagy alrendszer elemzése. (Pl., óvoda, iskola, szokások és szoktatás, egyéni és csoportos különbségek, stb.)

Kultúra mint komfortérzet, vagy mint élmény. Két alkotás (műfaj, tevékenység, stb.) összehasonlító elemzése. (Bábjáték, iskolai színelőadás stb.)

-A "másik gyermek" megjelenése a populáris kultúrában. Az iskolai nyilvánosság

-A gyermekirodalom egyik klasszikusának feldolgozása az óvodában vagy az iskolában.

"Kultúra-csomag": tevékenységek, játékok, az élmény megragadása és előidézése.

-A gyerekszoba alakváltozásai. Kulturális elemzés.

-Városi terek gyerekkultúrája. Utca, udvar, közpark, játszótér.

-A világháló haszna. Minifelmérés óvodások/iskolások internet-használati szokásairól.

-A gyermekmulatságok alakváltozásai. Születésnap party-k.

B. Szabó Éva:

- A kötelező irodalom hatása a kisiskolás gyermekekre. (Milyen kötelező olvasmányt választanak a tanítók? Mennyire tudatosak a választást illetően? Alkalmazkodik-e a gyermekek életkori sajátosságaihoz a kiválasztott mű? Szükséges-e az olvasónapló?)
- Sárkányok, tündérek, mostohák - népmese és modern mese. (Hogyan változnak a klasszikus mesék szereplői? A hétfejű sárkánytól Süssig, Tündéskeresztanyától a Hétfejű Tündérig, gonosz mostohától Édes Mostoháig. A népmesék és a modern mesék hatásainak összehasonlítása.)
- Pedagógusok kommunikációs eszköztára. (Hogyan használják a tanítók/tanárok a hétköznapiakban a nonverbális kommunikációs csatornákat? Képesek-e pontosan dekódolni a gyerekek a „rejtett” üzeneteket?)
- Jutalmazás és büntetés az általános iskolában. (Alkalmazkodik-e a jutalmazás-büntetés rendszere a család /társadalom/ értékrendszeréhez? Milyen jutalmazási-büntetési „rendszereket”, „stratégiákat” használnak a tanítók/tanárok? Gyakorlatban megfigyelt minták összehasonlítása, hatásuk elemzése.)

Dr. Csákos Mihály:

- Egy intézmény politikájának alakulása a .... években (esettanulmány egy iskoláról)
- Tanulmányi eredmények közötti összefüggések (statisztikai adatgyűjtés és elemzés)
- A tanulmányi eredményeket meghatározó tényezők és összefüggéseik
- A család viszonya az iskolához különböző szubkultúrákban (szülőinterjúk alapján)
- Az iskola és a család kapcsolata (pedagógus/igazgató-interjúk alapján)
- A cigány gyerekek sikerességét befolyásoló tényezők
- Pedagógusvélemények az iskola lehetőségeiről a romák „felzárkóztatásában” (interjúk alapján)
- A kisegítő iskolába/osztályba való áthelyezés gyakorlatának változásai 1990. óta
- Az esélyegyenlőség fogalma, mérhetősége és mértéke Magyarországon 1990. óta
- Az iskola és a drogfogyasztás
- Tanulók közötti erőszak az iskolában és azon kívül
- Anomikus-e az iskolai rendzavarás Magyarországon?
- Iskolások vallási érdeklődése (sokféle megközelítés lehetséges: korcsoport, iskola, eset, vallás stb. szerint)
- Türelem és türelmetlenség iskolások között (sokféle megközelítés lehetséges)
- Iskolai demokrácia a mindennapokban
- Állampolgári nevelés az általános iskolában / középiskolában
- Az iskolai adminisztráció változásai és a belőlük származó helyi feladatok az utóbbi 10 év alatt

Csillag Ferenc:

- A fenntartó tájékoztatási módszerei egy iskola szerkezeti átalakítása során - esettanulmány, okelemzés, nyomkövetés.
- A folyamatszabályozás kommunikációs rendszere egy közoktatási intézményben - a dolgozatban egy konkrét intézmény kommunikációs rendszerének bemutatása a feladat

(belső, külső kör), ám szólni kell az ellenőrzési, a visszacsatolási szintekről is.

”A kommunikáció a szervezet életető ereje” - a dolgozat alkotója helyszínen szerzett tapasztalatok alapján összegezte egy közoktatási intézmény belső és külső kommunikációs rendszerét.

A szülők, mint megrendelők és a diákok, mint fogyasztók egy középfokú intézmény rendszerében - a dolgozat írója gyűjtson közvetlen tapasztalatokat a szülői kör és az iskolavezetés ill. a DÖK és a nevelőtestület folyamatos kommunikációjáról. (Szabályzatok alkotása, házirend alkotás, módosítás, elfogadás stb.)

Dömsödy Andrea:

- Az iskolai könyvtár szerepe a nevelési-oktatási folyamatban
- Iskolai könyvtár és hátrányos helyzet
- Olvasási szokások és tanulási eredményesség

Erős Máté:

A vallásos meggyőződés szerepe a természettudományi tárgyak elsajátításában

Az iskolai hittanoktatás vallásabadsággal kapcsolatos problematikája

"Hittérítők az iskolában" - tolerálható-e a hallgatói vallási tevékenység egy oktatási intézményben?

Filozófiai oktatás készségfejlesztő szerepe az alapszintű oktatásban

Dr. Faludy Judit:

Képzőművészet és nevelés témaköréből személyesen megbeszélte témák

Dr. Forrai Judit:

Az egészségpedagógia helye és szerepe a XXI. században.

Egészségpedagógiai módszerek összehasonlító vizsgálata a ma használatos iskolapedagógiai módszerekkel

Szexuálpedagógia az iskolai oktatásban.

A család, iskola és az egyház szerepe és feladata a szexuális felvilágosításban.

Szexuális devianciák előfordulása az iskolában, kezelési lehetőségek.

Dr. Gombocz Eszter:

Egy hagyományos és egy reformpedagógiai iskola oktatási módszereinek összehasonlítása (tanulási stratégiák, motiváció, értékelés)

Gyimesi Júlia:

Gyermekrajzok lélektana

A pszichoanalízis története, módszerei és gyakorlati pedagógiai relevanciája

Dr. Hárs György Péter:

Pszichoanalízis és pedagógia

A magyar pszichoanalitikus iskola és a társadalomjobbításról való gondolkodás pedagógiai vonatkozásai

Konfliktusok és konfliktuskezelés az iskolában

Az irodalom és a művészet pedagógiai vonatkozásai

Hegedűs Dániel:

Politikai és állampolgári nevelés (demokratikus értékek, emberi jogok)

Kisebbségi oktatás, többnyelvűség

Az Európai Unió oktatáspolitikája; az ifjúság és az EU

Dr. Heiszler Vilmos:

Egy adott település iskolaügyének története

Egy oktatási intézmény története

Egy adott település gyermekeket, ifjúságot érintő művelődési intézményeinek vagy egyesületeinek (kultúrház, helytörténeti gyűjtemény, dalkör, tánckör, színekör, sportegyesület) története.

Dr. Horváth Zsuzsanna:

A nemzetközi tanulói tudásszintmérések (OECD PISA, IEA PIRLS) hazai hatásai

Iskolarendszeren kívüli tanulási szinterek tematikai és tanulásszervezési jellemzői

A demográfiai trendek hatása a hazai iskolarendszer alakulására (1990-2007)

A tanulási eredményesség szerepe a családi szocializációban (esettanulmányok)

A szöveges értékelés és az osztályozás (összehasonlítás)

A projekt módszer, mint tanulási folyamat, és mint vizsgaforma

J. Hartmann Magdolna:

Andragógiai didaktika: oktatási módszerek, munkaszervezés módszerei, sajátosságaik, hatékonyságuk a felnőttképzésben.

Felnőttkori tanulási motivációk

Egész életen át tartó tanulás és e-learning

Tanulás felnőttkorban, tanulási életutak

Egy felnőttoktatási/felnőttképzési intézmény elemző bemutatása

A felnőttek tanulási – tanítási problémái, konfliktusok

Andragógus kompetenciák elemzése

Felnőttképzés az Európai Unió országaiban

Hazai felnőttoktatási intézményrendszer vizsgálata egy választott intézmény, vagy település példáján keresztül

Az egyházak szerepe a magyar felnőttképzésben

Dr. Kelemen Elemér:

Iskolám (általános vagy középiskolám) története, vagy egy település (falu, város) oktatásügyének története

Egy pedagógus életpályája vagy egy pedagógusdinasztia bemutatása

A tankötelezettség magyarországi története

Egy népiskolai vagy középiskolai tantárgy története a tantervi változások tükrében (a Ratio-tól 1945-ig)

Dr. Krokovay Zsolt:

A gyermekek szabadsága
 A családi nevelés igazságtalanságai
 A vallásszabadság határai az iskolában
 A roma és a rasszista az iskolában
 Pozitív diszkrimináció az oktatási rendszerben
 Szociális segítségnyújtás az iskolában
 Az iskolai büntetés
 Szókratész a tanításról
 Arisztotelész a nevelésről
 Az Emil erkölcsi neveléslélektana
 Erkölcsi fejlődés a családban és azon kívül
 Keresztény nevelés
 Mill és a diákok szabadsága

Dr. Lukács Péter:

Egy általános iskola elit és „gyenge” osztályának összehasonlítása (tanulók és pedagógusok szociális háttere, tanulói eredményesség, osztálylégkör, tanulási szokások, pedagógusok módszerei stb.)
 A „hátrányos helyzet” oktatáspolitikai fogalmának változásai Magyarországon (a XX-XXI. század egy választott szakaszában)
 Ki fizesse a felsőfokú tanulást? (A kilencvenes és a kétezres évek hazai tandíjvitáiban megnyilatkozó álláspontjainak oktatáspolitikai elemzése.)
 A „szabad szülői iskolaválasztás” a valóságban: előnyei és hátrányai
 Romák az iskolában és az oktatási rendszerben
 Verseny(re nevelés) és kooperáció(ra nevelés) az iskolában
 A szakképzés és általános képzés képviselőinek vitája Magyarországon (a XX-XXI. század egy választott szakaszában)
 Álláspontok az iskolarendszer szerkezetéről Magyarországon (a rendszerváltás óta folyó viták oktatáspolitikai elemzése)
 A gyermek-önkormányzat szerepe A. Sz. Makarenko és A. S. Neill koncepciójában, illetve intézményeikben: összehasonlító elemzés
 Pályán lévő pedagógiai asszisztensek tapasztalatai (interjú adatgyűjtés és elemzés)
 Egyenlőség és egyenlőtlenség a mai magyar általános iskolában (vagy: középiskolában; vagy: felsőoktatásban)
 Tantervpolitikai viták Magyarországon a rendszerváltás előtt és után
 A „kulturális tőke” és a magyar iskolák gyakorlata
 Egy önkormányzati és egy alapítványi (vagy egyházi) iskola nevelési-oktatási gyakorlatának összehasonlítása
 Rejtett tantervi hatások egy mai magyar iskolában (megfigyelés, interjúk).
 Egy iskolai osztály szociometriai vizsgálatának pedagógiai értelmezése
 Tanári és tanulói, szülői vélemények a sűgásról, puskázásról, lógásról, házi feladatok másolásáról stb. (interjúk és/vagy kérdőíves vizsgálat alapján)

Dr. Makai Éva:

Egy kliens a Gyermekjóléti Szolgálatnál (esettanulmány)
 Pedagógusok gyermekvédelmi kultúrája (empirikus kutatás)
 Szolgálat-e a Gyermekjóléti Szolgálat? (esettanulmány)
 Alternatív pedagógiák/iskolák

A gyermekvédelem egy kiemelkedő személyiségének „üzenete” a mának:

Nérai Fülöp, Pestalozzi, Johann Heinrich, Don Bosco, Makarenko, A. Sz.,
 Flanagan, Edward Joseph, Korczak, Janusz, Ádám Zsigmond, Sztehlo Gábor,
 Szekeres Mihály, Gáti Ferenc, Kotansky, Jan, Mikus Gyula

Mede Perla:

Értelmileg akadályozott gyermekek Montessori módszerrel való oktatásának lehetőségei
 A gyógypedagógia új útjai az integráció és az inklúzió tükrében

Mihály Ildikó:

A pszichoterror és verbális agresszió jelenségei az iskolában - tanulók-tanulók, tanárok és tanulók viszonylatában. (Az intézményi gyakorlatok tapasztalatai alapján.)

Árulkodó testbeszéd-elemek a pedagógiai kommunikációban (a szexizmus, a különféle előítéletek és vélemények akaratlan kifejeződései és ennek következményei).

Iskolai ártalmak és veszélyek, ezek hatásai a tanulókra és a tanárookra. Az iskolai mentálhygiéné feladatai.

Negatív tendenciák és bizalomvesztés a nemzetközi és a hazai pedagógiában – fekete pedagógia, antipedagógia, otthon-tanulás.

Segítő szakemberek az iskolában – a pedagógiai asszisztens lehetőségei az iskolai szocializáció megkönnyítésében.

Nemzetközi tapasztalatok az oktatásban – az Európai Unió, az OECD és az Eurydice dokumentumai nyomán (egy-egy kiválasztott témára fókuszálva, pl. iskolai integráció, tanárképzés stb.).

Dr. Nagy Péter Tibor:

- Szabadon választott közép vagy középfokú iskola diáksága összetételének és tanulmányi eredményességének elemzése 1867-1948-ig, vagy ezen belül kiválasztott időszakban

- Bármely 19-21. századi hazai szellemi elitcsoport (művészek, tudósok, tanárok, orvosok stb.) kiválasztott alcsoportjának életrajz-gyűjtése és iskolai életút-elemzése

- Bármely 19-21. századi külföldi szellemi elitcsoport (művészek, tudósok, tanárok, orvosok stb.) kiválasztott alcsoportjának életrajz-gyűjtése és iskolai életút-elemzése (előfeltétel a vonatkozó idegen nyelv ismerete)

Pecze Mariann:

Deviáns viselkedési formák megjelenése (problémaviselkedés) az iskolában

A szülői deviancia hatása a gyerek iskolai teljesítményére (esettanulmány, interjú készítése és/vagy szakirodalom alapján)

Általános deviancia-prevenció, egészségmagatartás kialakítása, fejlesztése az iskolában (lehetőségek feltérképezése, esetleg konkrét iskolavizsgálat)

A szociálpedagógia/szociálpedagógus elvi és gyakorlati lehetőségei – intézményelemzés

Adott közösség (osztály, tanulócsoport stb.) meghatározott szempontok szerinti pedagógiai vizsgálata (időfelhasználás, értékpreferencia, tanulási szokások...)
Az iskolai közösségi szolgáltatás tervezése, megvalósulása, nehézségei adott intézményben
Tanácsadás, mint humán szolgáltatás az általános iskolában/középiskolában

Dr. Ranschburg Jenő:
személyesen egyeztetni a témát a hozzá szakdolgozni kívánókkal.

Dr. Szamosi Katalin:

- a nevelési-oktatási jogi témákból szakdolgozni kívánókkal személyesen egyeztet témát.

Dr. Száraz György:

Speciális követelmények az iskolákban működő rendszergazdákkal és hálózatokkal szemben – a felhasználó (pedagógus, ifjúságsegítő stb.) szemszögéből

Dr. Trencsényi László:

Esettanulmány egy szabadon választott nevelési helyszínről (intézményről, vállalkozásról, természetadta közösségről, civil kezdeményezésről)

Esettanulmány: egy ifjú / leány útja első emlékeitől az érett személyiséggé válásig

Egy, neveléssel összefüggő aktuális "eset" sajtó- és médiavisszhangjának elemzése

Egy viták tüzebe került pedagógiai probléma vitapartnereinek bemutatása, saját álláspont (agresszió, szegregáció, tekintély, önállóság, közösség)

Dr. Várnai Andrásné:

A halmozottan hátrányos helyzet okozta iskolai nehézségek és ellensúlyozásuk lehetőségei

A halmozottan hátrányos helyzet és az iskolai kudarcok összefüggései

Kamaszok tanulási motivációi

A segítő szakmák szerepe az iskolai oktatás-nevelés folyamatában. Vagy A segítő szakmák helyzete a mai magyar iskolában

Kultúra-, életmód-, értékrendbeli különbségek kezelése az iskolában. Az együttnevelés nehézségei és lehetőségei

Zágon Mária:

Pedagógusmodell a gyermekközpontúság tükrében- saját élmények, a közvetlen megfigyelés-tapasztalat és a tanulmányaikban szerzett ismeretek összevetése alapján.

A gyerekek nem egyformák! - A tanulási képességek, az etnikai, kulturális, szociális, különbségeknek megfelelő attitűd jellemzői az együttnevelés érdekében.

Pedagógus-pályaválasztási motívumok a saját korosztályban – empirikus tapasztalatszerzés alapján.

A pedagógusokkal kapcsolatos elvárások - iskola, gyerek, szülő – empirikus kutatás alapján.

A tudásalapú társadalom kihívásainak megfelelő pedagógus jellemzők: tudásátadóból tanulás-szervező, az önirányító tanulásra felkészítő partner.